

TEMİZ ÜRETİM (EKO-VERİMLİLİK)

III. SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRETİM SEMPOZYUMU İZMİR'DE GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri IŞIK'ın katılımlarıyla düzenlenen Sempozyum'a çok sayıda davetli katıldı.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürlüğü (VGM), işletmelerin sürdürülebilir üretim faaliyetlerinin desteklenmesi görevi kapsamında bilinçlendirme ve kapasite geliştirme çalışmalarını sürdürmektedir. Bu çerçevede, her yıl ülkemizin önde gelen üniversitelerinden birinin katkısıyla düzenlenen Sürdürülebilir Üretim Sempozyumlarının ilki, 2013 yılında Verimlilik Genel Müdürlüğü ve Hacettepe Üniversitesi Çevre Uygulama ve Araştırma Merkezi iş birliğinde "Türk Sanayicisi Geleceği Planlıyor: Temiz Üretim ile Sürdürülebilir Sanayiye Doğru" temasıyla Ankara'da gerçekleştirilmiştir. İkinci Sürdürülebilir Üretim Sempozyumu ise 2014 yılında Boğaziçi Üniversitesi Sürdürülebilir Kalkınma ve Temiz Üretim Uygulama ve Araştırma Merkezi iş birliğinde "Sanayide Dönüşüm için Yaşam Döngüsü Analizi ve Enerji Verimliliği" temasıyla İstanbul'da düzenlenmiştir.

III. Sürdürülebilir Üretim Sempozyumu ise **16 Aralık 2015** tarihinde İzmir'de,

Dokuz Eylül Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü iş birliğinde ve Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) katkılarıyla gerçekleştirildi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü 75. Yıl Amfisi'nde, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı **Fikri IŞIK**'ın katılımlarıyla "Sanayide Su Verimliliği" temasıyla gerçekleştirilen Sempozyum'a kamu, üniversite, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarından geniş bir yelpazede katılım sağlandı. "III. Sürdürülebilir Üretim Sempozyumu" özellikle sanayide su verimliliği alanında firmaların çözüm çeşitliliğinin paylaşıldığı bir buluşma olarak tasarlandı.

Sempozyum, **Prof. Dr. Necdet Alpaşan** tarafından yapılan açılış konuşmasıyla başladı. Ardından Verimlilik Genel Müdürü **Anıl Yılmaz** tarafından yapılan konuşmada Sempozyum'un amacı ve bu kapsamda VGM tarafından yapılan çalışmalara ilişkin bilgi verildi. Daha sonra EBSO Yönetim

Kurulu Başkanı ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkan Yardımcısı **Ender Yorgancılar** tarafından su verimliliğinin ve ilerleyen dönemde bu alanda gerçekleştirilecek çalışmaların öneminden bahsedildi. Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörü **Prof. Dr. Mehmet Füzün**, su verimliliğiyle ilgili gerçekleştirilecek çalışmalar kapsamında üniversite-sanayi iş birliğinin önemini altını çizdi.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı **Fikri IŞIK** açılış konuşmasında, iklim değişikliğinin önümüzdeki dönemde etkilerini artıracığını belirterek eko-sistem üzerinde oluşacak tahribatın öneminden bahsetti. Paris İklim Zirvesi'ne de değinen **IŞIK**, gelişmiş ülkelerin iklim değişikliği sürecine daha fazla katkı sağlaması gerektiğini ifade etti. OECD ortalaması ve Japonya ile karşılaştırıldığında Türkiye'nin enerji yoğunluğunun fazla olduğunu ve bunun azaltılması gerektiğini belirten **IŞIK**, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile çalışma yürüttüklerini anlattı. Bu çalışma kapsamında, verimsiz elektrik motorlarının sanayide kullanılmaması için Kayseri'de pilot uygulama başlattıklarını anımsattı. **IŞIK** ayrıca sürdürülebilir üretim temelinde su verimliliği konusunu önemseyeceğini belirterek Türkiye'nin su zengini bir ülke olmadığını ifade etti. Ülkemizde kullanılabilir su miktarının 44 milyar m³ olduğunu ve bunun % 73'ünün tarımda, % 11'inin sanayide ve % 16'sının ise evsel amaçlı kullanıldığını ifade eden **IŞIK**, tarımda kullanılan su miktarıyla çok daha fazla üretim yapmanın öneminden bahsetti. Bu ülkenin ve dünyanın bize sadece ecattan emanet değil, gelecek kuşakların bizim üzerimizdeki en önemli emaneti olduğunu söyleyen **IŞIK**, onlara en güzel ülkeyi ve dünyayı bırakmanın bizim

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri IŞIK

en temel sorumluluğumuz olduğunun altını çizdi. **Işık**, bu bilgiler ışığında Bakanlık olarak 3Y şeklinde ifade edilen yerli, yenilikçi ve yeşil üretimi desteklediklerinin altını çizerek, ülkenin geleceği açısından üniversite-sanayi iş birliğinin önemini vurguladı.

Verimlilik Genel Müdürü Anıl YILMAZ

Sempozyum kapsamında, "Gıda Sektöründe Su Verimliliği Uygulamaları" ve "Sanayide Su Verimliliği Uygulamaları" başlıklı iki oturum ile "Türkiye'nin Su Ayakizi Raporu" başlıklı bir seminer gerçekleştirildi. VGM Program Uygulama ve Destekler Dairesi Başkanı V. **M. Hürol Mete**'nin moderatörlüğünü yaptığı "Gıda Sektöründe Su Verimliliği Uygulamaları" oturumunda ilk olarak Türkiye Gıda ve İçecek Dernekleri Federasyonu (TGDF) Genel Sekreteri **Ersin Taranoğlu** tarafından gıda ve içecek sektörü açısından sürdürülebilir üretimin önemine değinen bir konuşma yapıldı. Oturumda daha sonra Coca Cola İçecek A.Ş.'den Türkiye Kurumsal İlişkiler Direktörü **Aykan Gülten** tarafından firmada su verimliliği alanındaki faaliyetleri aktaran "Sürdürülebilir Su Yönetimi" başlıklı bir sunum gerçekleştirildi. **Gülten**'in ardından Tamtad Konservelik San. ve Tic. A.Ş. Teknik Müdürü **Deniz Yuvgun**, firmada "Su Verimliliği Alanında Yürütülen Çalışmalar" hakkında bilgi verdi. Oturumda son olarak Pınar Süt Mamulleri A.Ş. Makine Bakım Müdürü **Mehmet Arucan**, "Gıda Sektöründe Suyun Önemi ve Kontrolü" başlıklı sunum kapsamında gerçekleştirdikleri su verimliliği çalışmalarını aktardı.

"Türkiye'nin Su Ayakizi Raporu" başlıklı seminerde Dünya Doğayı Koruma

Soldan sağa; EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender YORGANCILAR, Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmet FÜZÜN, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri IŞIK, Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Necdet ALPASLAN

TEMİZ ÜRETİM (EKO-VERİMLİLİK)

Vakfı'ndan (WWF-Türkiye) Doğa Koruma Sorumlusu **Eren Atak** tarafından, bu rapor kapsamında yer alan Türkiye'nin tarım, sanayi ve evsel kaynaklı su kullanımına ilişkin çeşitli bilgiler paylaşıldı. Sunumda ayrıca, su ayakizi kavramından ve öneminden bahsedildi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Çevre Mühendisliği'nden **Prof. Dr. Necdet Alpaslan**'in oturum başkanlığını yaptığı "Sanayide Su Verimliliği Uygulamaları" oturumunda farklı sanayi sektörlerinden su verimliliğine yönelik gerçekleştirilen çalışmalar paylaşıldı. Oturumda ilk olarak İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA) Uzmanı **Hülya Ulusoy Sungur** tarafından "İZKA-TTGV İzmir'de Eko-Verimlilik Uygulamaları" başlıklı bir sunum gerçekleştirildi. Daha sonra AKG Gaz Beton İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş. Teknik İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı **Uğur Çelikkayalı**, "KVK: Kaynaklarımızı Verimli Kullanıyoruz" başlıklı sunumunda firmada gerçekleştirdikleri su verimliliği çalışmalarını aktardı. **Çelikkayalı**'nın ardından Ekoten Tekstil A.Ş. Makine Enerji Müdürü **Durmuş EREN**, "Ekoten Tekstil'de Sürdürülebilir Su Verimliliği Çalışmaları" hakkında bilgi verdi. Ege Seramik Sanayi ve Ticaret A.Ş.'den Çevre Arıtma Tesisi ve İş Güvenliği Uzmanı **Erkan Petekal** tarafından "Ege Seramik'te Su Verimliliği Uygulamaları" başlıklı sunum paylaşıldı. Oturumda son olarak Yaşar Holding A.Ş. Sürdürülebilir Kalkınma Komitesi Başkanı **Dilek Emil**, "Yaşar Topluluğunda Su Riski ve Verimliliği Çalışmaları" başlıklı sunumunu gerçekleştirdi. Oturumların ardından dinleyicilerin soru ve katkılarının alınmasının ardından Sempozyum sona erdi.

Sempozyum kapsamında gerçekleştirilen sunumlara www.temizuretim.gov.tr adresinden ulaşılabilir.

Verimlilik Genel Müdürü Anıl YILMAZ, WWF Doğa Koruma Sorumlusu Eren ATAK'a teşekkür belgesi verdi.

"Gıda Seköründe Su Verimliliği Uygulamaları" Oturumu

"Sanayide Su Verimliliği Uygulamaları" Oturumu

PARİS ANLAŞMASI TÜRK SANAYİSİNDE KRİTİK BİR DÖNÜŞÜMÜ İŞARET EDİYOR

Paris İklim Konferansı **30 Kasım-12 Aralık 2015** tarihleri arasında Fransa'da yaklaşık 30.000 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Konferansta dünyanın, ülke sınırı tanımayan olumsuz etkileri ile iklim değişikliği tehdidiyle yüz yüze bulunduğu bu dönemde, gelecek nesiller için yeni bir kalkınma paradigmasının çerçevesi çizilmiş ve "Paris Anlaşması" **12 Aralık 2015** tarihinde 195 ülkenin oybirliğiyle kabul edilmiştir. Küresel ve hukuki bağlayıcılığı olması nedeniyle tarihi olarak nitelendirilen anlaşma, bugünün politikaları ve bu yüzyılın sonunda ulaşılmaya hedeflenen iklim-nötr dünya arasında bir köprü olarak görülmektedir. Konferans, Cumhurbaşkanımız **Recep Tayyip Erdoğan**'ın da teşrif ettiği ve 130'dan fazla devlet başkanının katıldığı liderler zirvesi ile başlamıştır. Cumhurbaşkanımız zirvede ülkemizin iklim değişikliği konusunda üzerine düşen sorumlulukları yerine getireceğini ifade etmiştir. Ayrıca Çevre ve Şehircilik Bakanı **Fatma Güldemet Sarı**, konferans kapsamında yaptığı konuşmalarda ülkemizin iklim değişikliği çalışmalarının altını çizerek, küresel bir anlaşmanın önemine dikkat çekmiştir.

2020 yılında yürürlüğe girmesi hedeflenen Paris Anlaşması **22 Nisan 2016-21 Nisan 2017** tarihleri arasında taraf ülkelerin imzasına açılacaktır. Anlaşma küresel emisyonların en az % 55'ini temsil eden en az 55 ülkenin taraf olması ile yürürlüğe girecektir.

HEDEF 2 DERECE!

Kyoto Protokolü'nün 2020 yılında ikinci taahhüt döneminin bitmesiyle söz konusu tarihten sonraki süreci belirleyecek olan anlaşmada en önemli maddelerden biri, ülkelerin gerçekleştireceği emisyon azaltım miktarlarıdır. Paris Anlaşması'nda ortalama küresel sıcaklık artışının sanayileşme öncesi döneme göre 2°C'nin altında tutulması ve iklim değişikliğinin beraberinde getireceği risk ve etkileri ciddi oranda azaltacağı için, bu artışın 1.5°C ile sınırlandırılmasına çalışılması üzerinde anlaşmaya varmıştır. Küresel emisyonların bir an önce zirve yapıp, bilimin yardımıyla azaltılmaya başlanmasına vurgu yapılan anlaşmaya göre 2°C hedefine ulaşılması için çeşitli mekanizmalar devreye sokulacaktır.

Konferansa Bakanlığımız adına Sanayi Genel Müdürü **Prof. Dr. İbrahim Kılıçaslan**, Daire Başkanı **Ahmet Can**, Uzman **Tuğba Dinçbaş** ve Uzman Yardımcısı **Abdurrahim Durmuş** tarafından katılım sağlanmıştır. Temsilcilerimiz, Bakanlık olarak birincil derecede sorumlu olduğumuz teknoloji başlığı ve sanayi açısından hayati olan emisyon azaltımı konusunda ilgili hususları takip etmiştir. Konferansa katılım sağlayan uzmanlarımız dahil tüm Türkiye delegasyonu ilgili oturumlarda başta ülkemizin özel koşulları olmak üzere tüm konularda aktif şekilde müzakere ederek anlaşmanın hazırlık sürecine katkı sağlamıştır. Paris Anlaşması'nda Türkiye'nin geliştirmekte olan bir ülke olarak tanınması ile finans ve teknoloji konusunda desteklenmesi içerikli taleplerine tam olarak yer verilmemekle birlikte dönem başkanı olan Fransa tarafından konunun 22. Taraflar Konferansı'nda özel olarak ele alınacağı sözü verilmiştir. Dolayısıyla Aralık 2016 tarihinde Fas'ta gerçekleştirilecek

22. Taraflar Konferansı öncesi ülkemiz tarafından yapılacak çalışmalar ve diğer taraf ülkelerle gerçekleştirilecek görüşmeler hayati önem taşımaktadır.

DÜŞÜK KARBONLU DÜNYAYA DOĞRU...

2015 yılı iklim değişikliği ve çevreye ilişkin küresel bazda yapılan çalışmalar açısından kritik bir yıl olmuştur. Yıl boyunca Aralık ayında kabul edilen Paris Anlaşması'nın hazırlık çalışmaları gerçekleştirilmiş, aynı zamanda BM Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı kapsamında "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri" belirlenmiştir. Ayrıca 2015 yılında ülkeler ilk olarak iklim değişikliği konusunda yol haritalarını ve emisyon azaltım projeksiyonları içeren ulusal katkıları sunmuşlardır. Ulusal katkıları, yeni bir anlaşmaya ulaşılması yolunda güçlü bir inanç ve işbirliği ortamı sağlamıştır. Fakat sunulan tüm ulusal katkıların sentezlendiği rapor sonuçlarına göre, ulusal katkıları 2°C hedefine ulaşmada yeterli olmamaktadır. Anlaşmaya göre her 5 yılda bir yapılacak gözden geçirme prosesi ile küresel hedefe ulaşma konusunda ülkelerin pozisyonlarının değerlendirilmesi/güçlendirilmesi ve daha hırslı hedeflerin belirlenmesi planlanmaktadır.

Paris Anlaşması özellikle 2020 yılı sonrası dünya rejimini ticaret, üretim, teknoloji, enerji vb. birçok alandan etkileyecektir. Çin, Meksika gibi gelişmekte olan ülkeler dahil birçok ülke hem politikalarında hem de sundukları ulusal katkılarında düşük karbon ekonomisine veya yeşil büyümeye vurgu yapmaktadır. Anlaşma siyasetçiler, yatırımcılar, üreticiler ve tüketicilere özellikle temiz enerji açısından bir dönüşümün başladığını işaret etmektedir. Anlaşma tüm dünya vatandaşları için büyük bir kazanım olarak görülmektedir.